

Europa investeert flink in AI en digitale infrastructuur, maar zonder IT'ers blijft groei uit

Waarom Nederland nu moet investeren in ICT-talent

Technologische innovatie drijft economische groei en vergroot het concurrentievermogen. Europa, en vooral Nederland, moet investeren in ICT-talent om niet achter te blijven bij grootmachten als de VS en China.

NET ALS EIND JAREN 80 MET DE WAKE-UP-CALL VAN JACQUES DELORS - DIE WAARSCHUWDE DAT EUROPA economisch en technologisch achterop dreigde te raken, wat leidde tot de basis voor de Economische en Monetaire Unie en de euro - heeft Mario Draghi met zijn alarmerende rapport eind 2024 een rode vlag gehesen voor de concurrentiepositie van Europa. De Europese Commissie heeft dit inmiddels vertaald naar het Competitiveness Compass, een roadmap om de Europese economie weer concurrerend te maken. Vaardigheden en banen vormen hier een belangrijk onderdeel van.

India, de VS en China voorop

De recente aankondiging van een investering van \$500 miljard in AI-infrastructuur door de VS en het succes van het Chinese AI-taalmodel DeepSeek, dat dankzij gericht innovatiebeleid en hoogwaardig ICT-talent een leidende positie heeft verworven, illustreren de kloof die Europa moet dichten. Daarnaast wordt India gezien als het land dat de meeste ICT-talenten voortbrengt. Dat zijn niet alleen programmeurs. In de VS worden grote multinationals,

Beeld: Shutterstock

zoals Alphabet/Google, Microsoft, Adobe en IBM, door Indiërs geleid.

Het Draghi-rapport benadrukt dat Europa achterblijft op het gebied van nieuwe technologieën en dat dringend maatregelen nodig zijn om deze achterstand in te halen. In Nederland gebeurt dit al deels middels grote investeringen via het Nationale Groeifonds, zoals in fotonica, mobiele communicatienetwerken (5G-6G), quantumtechnologie

en AI. En de EU kondigde onlangs een investeringsfonds aan voor AI ter waarde van €200 miljard.

ICT'ers als cruciale randvoorwaarde

Bijna alle technologische innovaties zijn afhankelijk van ICT, waardoor de vraag naar gekwalificeerd ICT-personeel exponentieel groeit. Europa kampt met een aanzienlijk en groeiend tekort aan

ICT-talent, met meer dan 500.000 onvervulde vacatures. In Nederland is het tekort relatief het meest nijpend met 25.100 ICT-vacatures in het laatste kwartaal van 2024. Begin 2016 waren dit nog 13.300 onvervulde ICT-vacatures.

Dit oplopende tekort belemmert niet alleen de huidige economische groei, maar maakt het ook moeilijker om de kloof met andere economische machtsblokken te dichten. De vraag is of Europa in de toekomst een producent van technologie zal zijn, of slechts een gebruiker. Als onze data en technologieën voornamelijk in handen zijn van Amerikaanse en Chinese bedrijven, verliest Europa niet alleen economische macht, maar ook controle over haar eigen gegevens en soevereiniteit.

Actiepunten voor Nederland

Nederland moet dus dringend investeren in de ontwikkeling van ICT-talent. Daar zijn al volop mogelijkheden voor, waar we direct mee kunnen starten. Een aantal praktische voorbeelden:

1. Onderwijs en opleiding

Versterk ICT-onderwijs op alle niveaus en stimuleer levenslang leren. De Human Capital Agenda ICT (HCA ICT) heeft in haar koersdocument duidelijke richtlijnen opgesteld om dit te realiseren. Dit omvat het verbeteren van ICT-onderwijs en het bevorderen van zij-instroom naar de sector.

2. Publiek-Private Samenwerkingen (PPS)

Bevorder samenwerkingen tussen overheid, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven om relevante vaardigheden te ontwikkelen. Topsector ICT speelt hierbij een cruciale rol door ICT-innovaties te stimuleren en cross-sectorale verbindingen te benutten. In 2025 wordt onder meer een programma rond AI en arbeidsbesparende maatregelen ontwikkeld, in samenwerking met de andere topsectoren, onder de vlag van de Kennis- en Innovatieagenda (KIA) Digitalisering.

Europa blijft achter op het gebied van nieuwe technologieën, staat in het Draghi-rapport

3. Nationale actieagenda's

Op tien prioritaire technologieën uit de Nationale Technologie Strategie (NTS) worden landelijke actieagenda's ontwikkeld, inclusief AI/Data en Cybersecurity Technologies, onder regie van Topsector ICT. Het is van belang human capital hier een expliciete plek te geven en lopende initiatieven slim te verbinden.

4. Regionale plannen

Alle provincies in Nederland hebben onder leiding van de HCA ICT regio-aanjagers plannen uitgewerkt die zijn opgenomen in het landelijke uitvoeringsplan. Deze plannen richten zich op het creëren van een landelijk netwerk van georganiseerde ecosystemen en het verbeteren van de in- en uitstroom van ICT-professionals.

5. Inclusiviteit

Zorg voor een diverse en inclusieve ICT-arbeidsmarkt door ondervertegenwoordigde groepen te betrekken, zoals vrouwen en statushouders. Dit is een van de speerpunten van de HCA ICT.

6. Internationale samenwerking

Werk samen met andere Europese landen om een sterk en verenigd technologisch front te vormen. Daarbij zijn er diverse mogelijkheden om met verschillende Europese landen samen te werken in Europese projecten, bijvoorbeeld via het Erasmus+ programma.

Door deze stappen te nemen, kan Nederland niet alleen de huidige tekorten aan ICT-talent aanpakken, maar ook een leidende rol spelen in de toekomstige technologische ontwikkelingen. Wat ons betreft een strategische keuze tussen achterblijven of vooruitgaan.

Actie op korte termijn

Op dit moment ligt de focus bij werkgevers vooral op het aantrekken van personeel van andere werkgevers en het behouden van eigen personeel. Zo wisselde vorig jaar 25% van de ICT-werknemers van baan en wordt 30% van de ICT-professionals wekelijks benaderd door een recruiter. Om de pool beschikbaar talent te vergroten, zullen werkgevers breder moeten werven en zich moeten richten op vaardigheden in plaats van vast te houden aan traditionele profielen. Platform voor Talent voor Technologie en Topsector ICT kunnen organisaties ondersteunen in deze transitie met een sterk netwerk van publiek-private samenwerkingen. Zo zijn er om- en bijscholingsprogramma's, zoals Make It Work. Dit is een omscholingstraject waarin zij-instromers in vijf maanden worden omgeschoold tot ICT-professionals.

Aan de slag

Benieuwd welke stappen uw bedrijf kan nemen? In het handboek 'Samen werkt!' staat op pagina 18 een beslisboom. Gebruik de QR-code om het handboek te vinden.

Pieter Moerman is directeur van Platform Talent voor Technologie.

Frits Grotenhuis is directeur Topsector ICT.